

טיוטת חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011
(תיקון מס' 5) (תעשייה עתירת ידע הוראת שעה), התשע"ה-2015 – אישור מחדש והסמכת
ועדת השרים לענייני חקיקה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם,

להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר מחדש, על דעת הממשלה, את טיוטת החוק התכנית המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 (תיקון מס' 5) (תעשייה עתירת ידע – הוראת שעה), התשע"ה-2015, אם אושרה בהחלטת הממשלה מס' 2090 מיום 7.10.2014.

דברי הסבר

רקע כללי

השקעות בחברות ישראליות עתירות מחקר ופיתוח המצויות בשלב הראשוני של פעילות המחקר והפיתוח (שלב ה-Seed) נושאות סיכון גבוה מאד למשקיע ובמקרים רבים אף יורדות לטמיון. חברות כאמור אשר מהוות חלק משמעותי בתעשייה הישראלית, חוות קשיים בגיוס משקיעים, ובשנים האחרונות ניכרת מגמת ירידה בהשקעות בחברות אלו. ירידה זו נובעת, בין היתר, ממעבר של קרנות ההון סיכון להשקעה בחברות בשלבים מתקדמים יותר. במטרה להגדיל את מקורות המימון לחברות אלו בדרך של הגדלת היקף ההשקעות בהן, ניכר הצורך לתמרץ משקיעים פוטנציאליים לבחור בחברות צעירות כאפיק השקעה. מוצע ליצור תמריץ כאמור בדרך של התרת סכום ההשקעה כהוצאה בידם, ובכך להוזיל למעשה את עלויות ההשקעה.

במסגרת חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011-2012 (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 (להלן – **החוק**) חוקקה הוראת שעה לעידוד התעשייה עתירת הידע ("חוק האנג'לים") במטרה להגביר השקעות פרטיות בחברות עתירות מחקר ופיתוח בשלביהם המוקדמים ביותר. על מנת להשיג מטרה זו, מאפשר החוק הכרה בהשקעה העומדת בכל הקריטריונים (להלן – **השקעה מזכה**) כהוצאה לצורכי מס, מכל הכנסה חייבת. ברם, הנתונים מצביעים על שימוש נמוך ביותר בחוק, כך שהלכה למעשה הוא אינו משיג מטרותיו.

עבודת מטה שבוצעה לשם בחינת הנושא העלתה, כי הקריטריונים הקיימים כיום אמנם מגדירים חברות עתירות מחקר ופיתוח, אך הם אינם נהירים לכלל ציבור המשקיעים והחברות הפוטנציאליות להשקעה, הם מייצרים עלויות עסקה גבוהות ואף יוצרים חוסר וודאות משמעותי למשקיעים, מה שאינו מעודד את השימוש בחוק. כך למשל כתוצאה מהגדרות אלו, ההחלטה אם השקעה אכן מזכה במס עומדת בספק עד לאחר שלוש שנים מיום ביצוע ההשקעה. אך לא זו בלבד – בנוסף לאי הוודאות למשקיע, אחד התנאים שנקבעו בחוק הקודם מתייחס להיקף הכנסות מקסימאלי במהלך כל שנה במשך שלוש שנים, שמעבר לו החברה כבר לא תזכה את משקיעיה בהטבות החוק. מכאן שהחוק עלול להביא לניגודי אינטרסים בין המשקיעים לחברה שלא היו מתקיימים אילו לא החוק. לאור האמור לעיל מוצע לבצע שינויים בהגדרות ההשקעה המזכה וכן שינויים נוספים, על מנת לפשט את החוק ולהפכו לאטרקטיבי יותר מנקודת מבטם של המשקיע ושל החברה. הצעה זו תתמוך בחברות ההי-טק הצעירות המהוות חלק משמעותי מעתיד ההי-טק הישראלי ונדרשת לשם הגברת הצמיחה במשק.

השינויים העיקריים המוצעים הם לגבי הקריטריונים המגדירים השקעה מזכה בכלל, ולגבי אותם הקריטריונים המגדירים חברה שניתן להשקיע בה בפרט. בחוק הנוכחי נקבעו מספר קריטריונים אשר על החברה לקיימם במשך שלוש שנים מיום ההשקעה על מנת שהמשקיע ייהנה מההטבה שבחוק. קריטריונים אלו כוללים תנאים לגבי היקף ההוצאות על מו"פ בחברה, תנאים לגבי היקפי ההכנסות וכן תנאים לגבי השימושים שנעשו בהשקעה הנבחנת. מוצע להוסיף מסלול נוסף על המסלול הקיים בחוק הנוכחי, אשר יכלול תנאים לגבי היקף גיוסי הכספים של החברה, תנאים לגבי היקף הוצאותיה, תנאים לגבי גיל החברה וכן תנאים

נוספים. תנאים אלו פשוטים יחסית לבחינה וידועים ביום ההשקעה, כך שהם מייצרים וודאות למשקיעים תוך צמצום עלויות העסקה ופישוט החוק. כל זאת, תוך שהם מאפיינים את החברות נושא חוק זה.

תזכיר החוק האמור אושר בוועדת השרים לענייני חברה וכלכלה ביום 17 ביולי 2014, שקיבלה תוקף של החלטת ממשלה מספר 1899 ביום 25 ביולי 2014. לאחר מכן אושר תזכיר החוק בוועדת השרים לענייני חקיקה ביום 5 באוקטובר 2014, והחלטה זו אושרה בהחלטת ממשלה מספר 2090 ביום 7 באוקטובר 2014. כל זאת, מתוך כוונה לשלב את תזכיר החוק במסגרת חוק התכנית הכלכלית לשנת 2015.

בנוסף, ביום 10 בנובמבר 2014 עברה הצעת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת 2015), התשע"ה-2014, אשר טיוטת החוק האמורה הייתה חלק ממנה, הצבעה בקריאה ראשונה בכנסת. אולם הליך החקיקה לא הושלם עקב התפזרות הכנסת ה-19.

כאמור, התעשייה עתירת הידע מהווה חלק משמעותי בתעשייה בישראל. לפיכך, מובאת טיוטת החוק, שתכליתה עידוד השקעה בחברות צעירות בתעשייה עתירת הידע, הנדרשת לשם הגברת הצמיחה במשק, בפני הממשלה, אשר תסמיק את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר את הצעת החוק, על דעת הממשלה, מתוך כוונה לשלב במסגרת התכנית הכלכלית לשנים 2015 ו-2016.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

לתיקון החוק צפויה השפעה ניכרת על הצלחתן של חברות עתירות מו"פ אשר נמצאות בשלב הראשוני (חברות Seed), ובכך השפעה רבה על החדשנות במשק. בשנים האחרונות חברות הון-סיכון נוטות לנתב את השקעתן לחברות בשלבים מפותחים יותר של החברות. לראייה, עד שנת 2008, ערב המשבר, השקעות בחברות Seed היוו כ-8% בממוצע מסך הגיוסים של חברות ההייטק. בשנים שלאחר מכן, הממוצע ירד לכ-5%. בנוסף, גובה ההשקעה הממוצע בחברה בשלב ה-Seed חווה ירידה משמעותית. בשנים 2004-2007 ממוצע ההשקעה עמד על כ-2 מיליון דולר, ואילו בשנים 2009-2013 עמד הממוצע על כ-0.8 מיליון דולר. הואיל וחברות ה-Seed מתקשות לגייס הון מחברות הון-סיכון, במיוחד מפרוץ המשבר הכלכלי העולמי, נסמכות חברות רבות על משקיעים פרטיים (אנג'לים) ומקורות מימון נוספים. ללא השקעות האנג'לים, ספק אם יצליחו החברות לגייס את ההון הדרוש על מנת לצמוח לחברות בשלבים מתקדמים יותר ולהפוך לרווחיות.

בנוסף, ייתכן כי תחול ירידה קלה ביוקר המחיה בשל הסטת השקעות מתחומים כגון נדל"ן לחברות עתירות מחקר ופיתוח. דבר זה יפחית את הלחץ הקיים על עליית המחירים בשוק הנדל"ן ומאידך יגביר את פעילות החברות המהוות את קטר הצמיחה של המשק הישראלי.

תקציב

משמעות תקציבית בצד ההכנסות:

בשנים 2016-2017 אובדן הכנסות בהיקף של כ-50 מלש"ח כל שנה ;

בשנים 2018-2020 אובדן הכנסות בהיקף של כ-30 מלש"ח כל שנה ;

בשנים 2021-2023 יהיה החזר בצד ההכנסה של כ-20 מלש"ח בכל שנה, עקב הגדלת מס רווחי הון בעת מימוש ההשקעות.

לאורך זמן, צפוי החזר למשק בשל התיקון לחוק זה. חברות רבות נוספות צפויות לקבל מימון ממשקיעים, דבר שירחיב את היקף פעילות חברות אלה, יעלה את אחוז הישרדותן ומכאן את הסיכוי להתפתחות חברות מצליחות המשלמות מסים כקבוע בחוק. בשלב זה קשה לאמוד את היקף הכנסות הצפויות בגין המסים שישלמו אותן חברות, אך צפוי כי ההכנסה הצפויה בטווח הארוך כתוצאה מהמהלך תהיה גבוהה באופן ניכר מההוצאה הישירה הדרושה בשנים הראשונות.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר הכלכלה – תומך בהצעת ההחלטה.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מספר 1899 מיום 25 ביולי 2014.

החלטת ממשלה מספר 2090 מיום 7 באוקטובר 2014.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעתו של היועץ המשפטי למשרד האוצר מצורפת להצעה להחלטה.

סיווגים

סיווג ראשי : 01.

סיווג משני : 02.

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

עידוד השקעה בחברות צעירות – תיקון פרק ז' לחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011-2012 – תעשייה עתירת ידע (הוראת שעה).

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

כמפורט בהצעת ההחלטה ובדברי ההסבר להצעת החוק.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

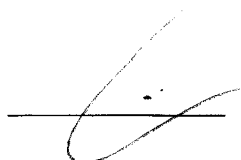
לפי ההצעה, שר האוצר מוסמך, בהתייעצות עם המדען הראשי במשרד הכלכלה, לבצע שינויים בתנאי הגדרת חברה מתחילה בלבד ולהאריך את תקופת התחולה של ההטבות מכוח חוק זה. על מנת לצמצם את סמכות השר לקבוע תנאים השונים מהותית מהתנאים שנקבעו בחוק, באופן שתחת הגדרת חברה מתחילה ייכללו חברות שאינן "במעגל הקרוב" לחברות מסוג זה, מוצע לקבוע כי ככל שיעשו שינויים בהגדרת חברה מתחילה, לא ייכללו בהגדרה זו חברות שאינן בשלבי פיתוח מוקדמים של מוצריהם או חברות שהיקף הכנסותיהם גבוה. יוער כי טיוטת החוק האמורה אושרה בוועדת השרים לענייני חברה וכלכלה ביום 17 ביולי 2014, שקיבלה תוקף של החלטת ממשלה מספר 1899 ביום 25 ביולי 2014. לאחר מכן, הופץ תזכיר החוק להערות הציבור ביום 8 בספטמבר 2014, ואושר בוועדת השרים לענייני חקיקה ביום 5 באוקטובר 2014, שאושרה בהחלטת ממשלה מספר 2090 ביום 7 באוקטובר 2014. כל זאת, מתוך כוונה לשלב את תזכיר החוק במסגרת חוק התכנית הכלכלית לשנת 2015. בנוסף, ביום 10 בנובמבר 2014 עברה הצעת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת 2015), התשע"ה-2014, אשר תזכיר החוק האמור היה חלק ממנה, הצבעה בקריאה ראשונה בכנסת, אולם הליך החקיקה לא הושלם עקב התפזרות הכנסת ה-19. כעת, מוצע להסמיק את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר את טיוטת החוק, על דעת הממשלה, מתוך כוונה לשלב במסגרת התכנית הכלכלית לשנים 2015 ו-2016. בהקשר זה, בשל העובדה כי מדובר בטיטוט חוק שאינה שונה מהתזכיר שהופץ לציבור לפני מספר חודשים ואושר בהחלטת ממשלה, למעט תיקוני נוסח בודדים, פטר המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (כלכלי-פיסקאלי) מהצורך בהפצת טיוטת החוק להערות הציבור פעם נוספת.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

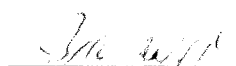
עמדת היועץ המשפטי של משרד הכלכלה – תומך בהצעת ההחלטה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית לאישור ההצעה.

חתימה

תפקיד

יואל בריס

שם

טיוטת חוק

הצעת חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011
(תיקון מס' 5) (תעשייה עתירת ידע – הוראת שעה)

1. שם החוק המוצע

הצעת חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 (תיקוני חקיקה), התשע"א-
2011 (תיקון מס' 5) (תעשייה עתירת ידע – הוראת שעה)

2. מטרת החוק המוצע והצורך בו

במסגרת חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011, נכלל, כהוראת שעה, פרק ז' שענינו תעשייה עתירת ידע (להלן - החוק). מטרת הפרק עידוד התעשייה עתירת הידע בישראל, על ידי הגדלת השקעות פרטיות בחברות עתירות מחקר ופיתוח בשלבים שונים של צמיחתן. על מנת להשיג מטרה זו, מאפשר החוק הכרה בהשקעה בחברות אלה בתנאים מסוימים כהוצאה לצורכי מס מכל הכנסה חייבת. עבודת מטה שבחנה את השפעת החוק על התעשייה עתירת הידע העלתה כי יש לבצע בו מספר שינויים על מנת להתאים אותו למציאות הכלכלית הנוכחית, שכן הקריטריונים הקיימים כיום אמנם מגדירים חברות עתירות מחקר ופיתוח, אך הם אינם נהירים לכלל ציבור המשקיעים והחברות הפוטנציאליות להשקעה, הם מייצרים עלויות עסקה גבוהות ואף יוצרים חוסר וודאות משמעותי למשקיעים.

3. עיקרי החוק

עיקר 1- הוספת הגדרת משקיע (סעיף 2)

מוצע להוסיף הגדרת "משקיע", כך שמלבד יחיד יכלול גם שותפות של יחידים, אשר יהיו זכאים להטבת המס שמעניק החוק.

עיקר 2 – הוספת הגדרת חברה מתחילה (סעיף 2)

חברות עתירות ידע בתחילת דרכן נושאות סיכון רב למשקיעים, ועל כן מתקשות פעמים רבות בגיוס משאבים כספיים לפעילותן. מוצע אם כן להוסיף מסלול הטבה חדש במסגרת החוק, המיועד להעניק הטבת מס למשקיעים דווקא בחברות אלה. כדי לוודא שההשקעה תבוצע בחברות מתחילות, ייקבעו אמות מידה לעניין "גיל" החברה שבה ניתן להשקיע, וכן תקרה באשר להיקף המכירות, הוצאות והיקף המזומנים לחברה במסגרת מסלול זה.

עיקר 3- קביעת תנאים לעניין ניצול ההשקעה בחברה (סעיף 2)

על מנת לוודא כי השקעה מזכה אכן תתרום לעידוד פעילות עתירת ידע בישראל, מוצע לקבוע כי על חברה מתחילה שבה בוצעה השקעה מזכה להוציא את מלוא ההשקעה שהושקעה בה לשם פיתוח מוצר, וכי למעלה ממחצית מהוצאות החברה הוצאו בישראל.

עיקר 4 – יצירת וודאות למשקיע וענישת חברה שאיננה עומדת בתנאי החוק (סעיף 2)

כדי להעלות את רמת הוודאות, ועקב כך את האטרקטיביות של החוק למשקיעים, מוצע לקבוע כי במקרים שבהם חברה שבה נעשתה השקעה איננה עומדת בתנאי החוק, תחוב החברה במס בהתאם לקבוע בחוק.

4. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים.

בהתאם לתיקון המוצע יתוקנו סעיפים : 19, 20.

יתווספו סעיפים : 20א.

5. הממונה על התקציבים אינו מתנגד לחוק המוצע.

6. המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (כלכלי-פיסקאלי) סמך את ידיו על נוסח החוק המוצע מבחינה משפטית.

7. השפעת החוק על תקציב המדינה וההיבט המנהלי

משמעות תקציבית בצד ההכנסות :

בשנים 2016-2017 אובדן הכנסות בהיקף של כ-50 מלש"ח כל שנה ;

בשנים 2018-2020 אובדן הכנסות בהיקף של כ-30 מלש"ח כל שנה ;

בשנים 2021-2023 יהיה החזר בצד ההכנסה של כ-20 מלש"ח בכל שנה, עקב הגדלת מס רווחי הון בעת מימוש ההשקעות.

לאורך זמן, צפוי החזר למשק בשל התיקון לחוק זה. חברות רבות נוספות צפויות לקבל מימון ממשקיעים, דבר שירחיב את היקף פעילות חברות אלה, יעלה את אחוז הישרדותן ומכאן את הסיכוי להתפתחות חברות מצליחות המשלמות מסים כקבוע בחוק. בשלב זה קשה לאמוד את היקף הכנסות הצפויות בגין המסים שישלמו אותן חברות, אך צפוי כי ההכנסה הצפויה בטווח הארוך כתוצאה מהמהלך תהיה גבוהה באופן ניכר מההוצאה הישירה הדרושה בשנים הראשונות.

8. התייחסות משרדי הממשלה

לא התקבלו הערות ממשרדי הממשלה השונים.

9. להלן נוסח החוק ודברי ההסבר

הצעת חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011
(תיקון מס' 5) (תעשייה עתירת ידע – הוראת שעה)

בחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011¹ -

(1) בסעיף 19(א), אחרי ההגדרה "חוק לעידוד מו"פ" יבוא :

"המדען הראשי" – המדען הראשי במשרד הכלכלה ;"

(2) בסעיף 20 –

(א) בסעיף קטן (א) –

(1) במקום ההגדרה "השקעה מזכה" יבוא :

"השקעה מזכה" – השקעה במזומן של משקיע בחברת

מטרה או בחברה מתחילה בשנת מס כלשהי, אשר

בשלה הוקצו לו מניות בחברת המטרה או בחברה

המתחילה, לפי העניין ;"

(2) בהגדרה "חברת מטרה" -

(א) בפסקה (2), במקום "היחיד" יבוא "המשקיע" ;

(ב) בפסקה (4), במקום "בשנה שבה שולם סכום

ההשקעה המזכה" יבוא "בשנה שבה חל מועד

ההשקעה" ;

(3) אחרי ההגדרה "חברת מטרה" יבוא :

"חברה מתחילה" – חברה שהתאגדה בישראל

ושהשליטה על עסקיה וניהולם מופעלים בישראל,

שמתקיימים לגביה כל אלה :

(1) במועד ההשקעה טרם חלפו 48 חודשים

מיום התאגדות החברה, ואם החברה קיבלה סיוע

במסגרת מסלול שמפעיל המדען הראשי, המיועד

לסיוע לחברות מתחילות ואשר הממונה על

התקציבים במשרד האוצר ומנהל רשות המסים

אישרו כי ייעודו כאמור - טרם חלפו 12 חודשים

מתום תקופת הסיוע במסגרת המסלול האמור או

48 חודשים מיום התאגדות החברה, לפי המאוחר ;

¹ ס"ח התשע"א, עמ' 138 ; התשע"ג, עמ' 50.

(2) היקף המכירות הכולל של החברה מיום התאגדותה עד למועד ההשקעה לא עלה על ארבעה וחצי מיליון שקלים חדשים, והיקף המכירות בכל אחת משנות המס שקדמו למועד ההשקעה לא עלה על שני מיליון שקלים חדשים; לעניין זה יראו חלק משנת מס כשנת מס;

(3) סך כל הוצאות החברה מיום התאגדותה עד למועד ההשקעה לא עלה על שנים עשר מיליון שקלים חדשים, וסך כל הוצאותיה בכל אחת משנות המס שקדמו למועד ההשקעה לא עלה על שלושה מיליון שקלים חדשים; לעניין זה יראו חלק משנת מס כשנת מס;

(4) היקף ההשקעות בחברה וההלוואות שניתנו לה מיום התאגדותה עד למועד ההשקעה, ובכלל זה סכום ההשקעה המזכה, אינו עולה על שנים עשר מיליון שקלים חדשים;

(5) רואה החשבון של החברה אישר כי מתקיימים בחברה, במועד ההשקעה, התנאים שבפסקאות (1) עד (4);

(6) עד מועד ההשקעה התקבל אישור המדען הראשי לאותה שנת מס, כי מתקיימים בחברה, שניים אלה:

(א) 70% לפחות מהוצאות החברה בתקופה שמיום התאגדותה עד יום ההשקעה, הוצאו, במישרין או בעקיפין, בקשר למוצר המבוסס על מחקר ופיתוח שבוצעו בחברה (בסעיף זה – המוצר בפיתוח);

(ב) המוצר בפיתוח וכל הזכויות הנובעות ממנו הם בבעלות החברה מיום היווצרו; לעניין זה, רכשה או קיבלה החברה את מלוא הזכויות במוצר מאחד מאלה, לשם המשך פיתוחו של המוצר, יראו את החברה כאילו מתקיים בה התנאי האמור בפסקת משנה זו:

(1) יחיד שהמוצר היה בבעלותו באופן בלעדי מיום היווצרו עד העברת מלוא הזכויות בו לחברה;

(2) מוסד יוצר שהמוצר היה בבעלותו מיום היווצרו עד העברת מלוא הזכויות בו לחברה; לעניין זה, "מוסד יוצר" – כל אחד מאלה:

(1) מוסד להשכלה גבוהה או מוסד מחקרי כהגדרתם בסעיף 9(29) לפקודה;

(2) בית חולים או תאגיד בריאות כהגדרתו בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985²;

(3) חברה העוסקת דרך קבע במסחר ידע שנוצר בגופים כאמור בפסקאות (1) ו-(2) להגדרה זו;

(4) מינהל המחקר החקלאי שבמשרד החקלאות ופיתוח הכפר;

"מועד ההשקעה" – המאוחר מבין אלה:

(1) המועד שבו המשקיע שילם לחברת המטרה או לחברה המתחילה את סכום ההשקעה המזכה;

---

² ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

(2) המועד שבו הקצתה חברת המטרה או החברה המתחילה למשקיע את המניות כנגד השקעתו בחברה;

"המועד הקובע" – שנתיים מתום תקופת ההטבה;

"מוצר" – כהגדרתו בחוק לעידוד מו"פ;

"משקיע" – יחיד או שותפות בין יחידים; "

(4) אחרי ההגדרה "קרוב" יבוא:

"שותפות בין יחידים" – שותפות אשר השותפים בה במשך כל תקופת ההטבה הם יחידים, אשר הוקמה ופועלת לשם השקעה ייעודית בחברה אחת בלבד שהיא חברת מטרה או חברה מתחילה, ושמנהל רשות המסים אישר כי מתקיימים בה התנאים האמורים בהגדרה זו; "

(5) בהגדרה "תקופת ההטבה", במקום "שבה סכום ההשקעה המזכה שולם לחברת המטרה" יבוא "שבה חל מועד ההשקעה";

(ב) בסעיף קטן (ב) –

(1) ברישה, אחרי "חברת מטרה" יבוא "או חברה מתחילה", ובמקום "ליחיד" יבוא "למשקיע";

(2) במקום פסקה (1) יבוא:

"(1) מועד ההשקעה חל, לגבי חברת מטרה - בתקופה שמיום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011) עד יום ג' בטבת התש"פ (31 בדצמבר 2019), ולגבי חברה מתחילה - בתקופה שמיום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015) עד יום ג' בטבת התש"פ (31 בדצמבר 2019); "

(3) בפסקה (2), במקום "היחיד" יבוא "המשקיע", אחרי "בחברת המטרה" יבוא "או בחברה המתחילה, לפי העניין", ובסופה יבוא "ואם המשקיע הוא שותפות של יחידים – השותפים לא שינו את חלקם בשותפות במשך כל תקופת ההטבה";

(ג) בסעיף קטן (ג), במקום "היחיד בחברת המטרה" יבוא "המשקיע בחברת המטרה או בחברה המתחילה, לפי העניין", ובמקום "בחברה" יבוא "בחברת המטרה או בחברה המתחילה, לפי העניין";

(ד) בסעיף קטן (ד), במקום "חברת המטרה בידי יחיד" יבוא "חברת המטרה או החברה המתחילה, לפי העניין, בידי משקיע";

(ה) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ה) שר האוצר, לאחר קבלת חוות דעתו של המדען הראשי, רשאי, בתקנות, לשנות את התקופות הקבועות בפסקה (1) להגדרה "חברה מתחילה" שבסעיף קטן (א), וכן את הסכומים הקבועים בפסקאות (2) עד (4) להגדרה האמורה, ובלבד שגם לאחר השינוי כאמור ייכללו בהגדרת חברה מתחילה רק חברות הנמצאות בשלבי פיתוח או ייצור מוקדמים של מוצריהן.

(ו) השקיע משקיע בחברה מתחילה, השקעה מזכה, יבחן המדען הראשי -

(1) מדי שנת מס עד תום תקופת ההטבה - אם מתקיימים שניים אלה:

(א) בחברה ממשיכים להתקיים התנאים שבפסקה (6) להגדרה "חברה מתחילה" שבסעיף קטן (א);

(ב) יותר מ- 50% מהוצאות החברה, באותה שנת מס, הוצאו בישראל;

(2) במועד הקובע - אם מתקיימים שניים אלה:

(א) מלוא סכום ההשקעה המזכה שהושקעה בחברה הוצא בידי החברה עד המועד הקובע במישרין לשם קידומו ופיתוחו של המוצר בפיתוח; המדען הראשי ומנהל רשות המסים רשאים לקבוע, בכללים שיפורסמו ברשומות, סוגי הוצאות שיראו אותן כהוצאות שמתקיימות לגביהן הוראות פסקת משנה זו;

(ב) יותר מ- 50% מהוצאות החברה בתקופה הנוספת, הוצאו בישראל; לעניין זה, "התקופה הנוספת" - התקופה שתחילתה בתום תקופת ההטבה וסיומה במועד הקובע, ואם מלוא סכום ההשקעה המזכה שהושקעה בחברה הוצא בידי החברה לפני המועד הקובע – שסיומה במועד שבו הוצא מלוא הסכום כאמור.

(ז) מצא המדען הראשי בבחינה לפי סעיף קטן (ו) כי לא מתקיים בחברה מתחילה תנאי מהתנאים המפורטים באותו סעיף קטן (בסעיף קטן זה - ההפרה), תהיה החברה חייבת במס על הסכומים כמפורט להלן, לפי העניין, בשיעור הגבוה ביותר הקבוע בסעיף 121 לפקודה, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בפקודה מהמועד שבו מצא המדען הראשי כי התקיימה ההפרה עד מועד התשלום בפועל:

(2) לעניין הפרת תנאי מהתנאים שבסעיף קטן (ו)(1) או (2)(ב) – מלוא סכום ההשקעה המזכה שהושקעה בחברה;

(3) לעניין הפרת התנאי שבסעיף קטן (ו)(2)(א) – סכום השווה להפרש שבין מלוא ההשקעה המזכה שהושקעה בחברה לבין החלק מסכום ההשקעה המזכה שהוצא בידי החברה עד המועד הקובע כאמור באותו סעיף קטן.

(ח) מצא המדען הראשי כי התקיימה הפרה כאמור בסעיף קטן (ז), יודיע על כך למנהל רשות המסים.

(ט) על חוב החברה לפי סעיף קטן (ז) יחולו הוראות הפקודה לעניין שומה וגבייה.

(י) קיבל המשקיע מחברת המטרה - במהלך התקופה שממועד ההשקעה עד תום תקופת ההטבה, או מהחברה המתחילה - במהלך התקופה שממועד ההשקעה עד המועד הקובע, סכום כלשהו, במישרין או בעקיפין, יופחת הסכום האמור מחישוב סכום ההשקעה המזכה לעניין סעיף זה; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על דיבידנד כהגדרתו בחוק החברות, התשנ"ט-1999.³

(3) אחרי סעיף 20 יבוא :

"מסירת ידיעות 20א. המדען הראשי או מי שהוא הסמיך לכך מבין
ומסמכים עובדי משרד הכלכלה, רשאי לדרוש מחברת מטרה
או מחברה מתחילה למסור לו כל ידיעה ומסמך
הדרוש לו לשם מילוי תפקידיו לפי פרק זה."

דבר הסבר

כללי

התעשייה עתירת הידע מהווה מנוע צמיחה מרכזי במשק הישראלי מזה כמה עשורים. פרק
ז' לחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 (בפרק
זה – חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012), קבע, כהוראת שעה, הוראות מס
שמטרתן לעודד פעילות של חברות העוסקות בתעשיות עתירות ידע (בפרק זה – חברות
עתירות ידע) בשלבים שונים של צמיחתן. הוראות סעיף 20 לחוק האמור מתירות
למשקיעים בחברות כאמור לנכות את השקעתם, ככל שהיא עומדת בתנאים הקבועים
בחוק, מכלל הכנסתם, באופן שוטף. הסעיף קובע מהי חברת מטרה, שניכוי סכום
ההשקעה במניותיה (עד תקרה מסוימת) יותר ליחיד מכלל הכנסתו כאמור.

לעומת זאת, הוראות סעיף 21 לאותו חוק מאפשרות להכיר לצורכי מס בהוצאות
שהוציאה חברה רוכשת, כהגדרתה באותו סעיף, לשם רכישת חברה מזכה, כהגדרתה
בסעיף האמור. מטרת סעיף זה היא לעודד חברות עתירות ידע גדולות לרכוש חברות
עתירות ידע קטנות, ובכך לשמור על פעילותן של חברות קטנות כאמור, ובעיקר על פעילות
המחקר והפיתוח שלהן ולהבטיח כי זו תישאר בישראל.

כפי שיפורט להלן, התיקון המוצע נוגע להסדר הקבוע בסעיף 20 לחוק המדיניות
הכלכלית לשנים 2011 ו-2012, בלבד.

השקעות בחברות עתירות ידע ישראליות המצויות בשלב הראשוני של פעילות המחקר
והפיתוח (שלב ה-Seed) נושאות סיכון גבוה מאד למשקיע ובמקרים רבים אף יורדות
לטמיון. חברות כאמור, אשר מהוות חלק משמעותי מהתעשייה הישראלית, נתקלות
בקשיים בגיוס משקיעים, ובשנים האחרונות ניכרת מגמת ירידה בהשקעות בחברות אלו.
ירידה זו נובעת, בין השאר, ממעבר של קרנות ההון סיכון להשקעה בחברות בשלבים
מתקדמים יותר. במטרה להגדיל את מקורות המימון לחברות צעירות כאמור בדרך של
הגדלת היקף ההשקעות בהן, יש צורך לתמרץ משקיעים פוטנציאליים לבחור בחברות אלה
כאפיק השקעה.

מבדיקת השפעתו של חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 על התנהגות המשקיעים בחברות עתירות ידע עולה, כי מאז נחקק, נעשה שימוש מועט בהטבת המס שמעניק סעיף 20 לחוק האמור למשקיעים בחברת מטרה כהגדרתה באותו סעיף (בפרק זה – חברת מטרה), וכי נדרשים כמה שינויים כדי להתאים את ההסדר הקבוע בו למציאות הכלכלית בתחום. הקריטריונים הקבועים כיום בסעיף 20 לחוק האמור לצורך קבלת ההטבה יוצרים חוסר וודאות משמעותי למשקיעים, ונראה שהם מהווים גורם מרכזי לשימוש המועט שנעשה עד היום בהטבה שמעניק החוק.

כך למשל, ההחלטה אם השקעה מסוימת אכן מזכה בהטבת המס עומדת בספק עד לאחר שלוש שנים מיום ביצוע ההשקעה, זאת משום שחלק מהקריטריונים להגדרה "חברת מטרה" (החברה שההשקעה בה עשויה להיחשב להשקעה המזכה בהטבה לפי סעיף 20 לחוק) נבדקים בתום תקופת ההטבה, קרי בתום שלוש שנות מס משנת המס שבה שולם סכום ההשקעה המזכה לחברת המטרה. נוסף על אי הוודאות למשקיע, אחד התנאים הקבועים בסעיף האמור מתייחס להיקף הכנסות מרבי של החברה ביחס להוצאותיה על מחקר ופיתוח במהלך השנה שבה שולם לה סכום ההשקעה והשנה שאחריה, שמעבר לו החברה כבר לא תזכה את משקיעיה בהטבה שמעניק סעיף 20 לחוק. ההסדר המתואר לעיל עלול להוות תמריץ שלילי עבור החברה להרחיב את פעילותה.

לאור השימוש המועט במסלול ההטבה הקיים בסעיף 20 לחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 לגבי חברות מטרה, ולאור הקשיים המיוחדים לחברות צעירות, המתוארים לעיל, מוצע להוסיף לחוק מסלול חדש, חלופי למסלול הקיים, אשר יעניק את אותה הטבת מס למשקיעים בחברות כאלה ("חברות מתחילות" כהגדרתן המוצעת), וזאת על פי אמות מידה מיוחדות לאותו מסלול. התנאים שמוצע לקבוע הם פשוטים יחסית לבחינה וידועים בעת ההשקעה. כך, צפוי המסלול המוצע לייצר ודאות למשקיעים תוך צמצום עלויות העסקה, ולהיות בהיר ואטרקטיבי מנקודת מבטם של המשקיע ושל החברות המתחילות, המהוות חלק משמעותי מעתיד התעשייה עתירת הידע הישראלית, ופעילותן חיונית לשם הגברת הצמיחה במשק.

לצד הבטחת הוודאות למשקיעים, מוצע לקבוע הוראות שיבטיחו את המשך קיום התנאים האמורים בחברה גם במהלך תקופת ההטבה (ולגבי חלק מהתנאים אף בשנתיים שלאחר תום תקופת ההטבה). כפי שיפורט להלן, להפרת התנאים יהיו השלכות לגבי החברה המתחילה ולא לגבי המשקיעים בחברה כאמור, וזאת בשונה ממסלול ההטבה לגבי חברות מטרה.

אגב התיקון המוצע, מוצע לתקן ולהוסיף כמה הגדרות והוראות בסעיף 20 לחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 הנוגעות לשני המסלולים – מסלול ההטבה הקיים לגבי השקעה בחברות מטרה והמסלול המוצע לעניין השקעה בחברות מתחילות – וזאת כדי לשפר את בהירותם של ההסדרים ואת הוודאות לגביהם, וכן למנוע תכנוני מס. בין השאר, מוצע להגדיר את מועד ההשקעה בדרך שתגביר את הוודאות לגבי השאלה האם השקעה מסוימת היא השקעה מזכה, וכן תבהיר כי השקעה מזכה היא רק כזו שהתקיימו

לגביה כל התנאים במצטבר (סכום ההשקעה שולם והמניות הוקצו). כן מוצע לקבוע שגם שותפות בין יחידים תוכל להיחשב למשקיע, וזאת כדי להרחיב את מעגל המשקיעים הפוטנציאליים בחברות.

כדי לעודד את השימוש בחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 ובהטבה שהוא מעניק, מוצע לקבוע כי מסלול ההטבה למשקיעים בחברות צעירות יופעל כהוראת שעה מיום התחילה עד סוף שנת 2019. בהתאם לכך, מוצע להאריך אף את תקופת הוראת השעה החלה לגבי המסלול הקיים בחוק האמור במתכונתו הנוכחית לגבי השקעה בחברות מטרה. יובהר, כי המסלול החדש המוצע הוא מסלול חלופי למסלול הקיים לגבי השקעה בחברות מטרה, ובכל מקרה לא תותר למשקיע הוצאה בסכום העולה על 5 מיליון שקלים חדשים בשנת המס בשל השקעה מזכה, בין אם השקיע בחברת מטרה ובין אם השקיע בחברה מתחילה.

סעיף 2

לפסקה (2)(א)

מוצע לתקן הגדרות שונות בסעיף 20(א) לחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012, להוסיף הגדרות שיחולו לעניין שני המסלולים – הקיים והמוצע – וכן להוסיף לאותו סעיף את ההגדרה "חברה מתחילה", הקובעת את תנאי הכניסה למסלול ההטבה החדש המוצע, הכל כפי שיפורט להלן.

לפסקת משנה (1)

סעיף 20(א) לחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 מגדיר "השקעה מזכה" כ"השקעה של יחיד בחברת מטרה בשנת מס כלשהי, אשר בשלה הוקצו לו מניות בחברת המטרה באותה שנה". כדי למנוע תכנוני מס שונים במטרה לזכות בהטבות המס שמעניק סעיף 20 לחוק, מוצע להחליף את ההגדרה האמורה ולהבהיר כי השקעה מזכה, הן לעניין חברת מטרה והן לעניין חברה מתחילה כהגדרתה המוצעת, חייבת להיות השקעה במזומן בלבד.

כמו כן, לאור הוספת ההגדרה המוצעת "מועד ההשקעה", המבהירה כי מועד ההשקעה הוא המאוחר מבין שני מועדים כמפורט בהגדרה (מועד תשלום סכום ההשקעה לחברה או מועד הקצאת המניות כנגד ההשקעה), קרי השקעה מזכה היא רק השקעה שהתקיימו לגביה שני התנאים (הסכום שולם והמניות הוקצו), מוצע שלא להגביל את הקצאת המניות לאותה שנה שבה שולם סכום ההשקעה.

לפסקת משנה (2)

לאור הוספת ההגדרות "משקיע" ו-"מועד ההשקעה", מוצע לתקן בהתאם את ההגדרה "חברת מטרה". כאמור לעיל בחלק הכללי של דברי ההסבר, ההבהרה המוצעת לעניין מועד ההשקעה נועד להגביר את הוודאות למשקיעים בחברות ולמנוע תכנוני מס, וההגדרה המוצעת ל"משקיע" נועדה להרחיב את מעגל המשקיעים הפוטנציאליים בחברות.

לפסקת משנה (3)

להגדרה "חברה מתחילה" –

כאמור, מוצע לעגן בחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 מסלול חלופי שעניינו הטבת מס בשל השקעה בחברות המצויות בשלבי פעילותן הראשוניים, וזאת לאור הקושי הרב של חברות אלה, הנושאות כאמור סיכון גבוה למשקיעים, בגיוס כספים לקידום פעילותן (בפרק זה – מסלול חברה מתחילה). קושי זה נובע, בין השאר, מהתנאים הקבועים בחוק בנוסחו הנוכחי לעניין חברות מטרה. תנאים אלה צופים פני עתיד, ובמקרים שבהם מתברר לבסוף שלא התקיימו, נדרשים המשקיעים להחזיר את ההטבה שקיבלו, ובכך נפגעת באופן משמעותי הוודאות למשקיעים.

לשם כך, מוצע להוסיף לסעיף 20(א) לחוק האמור את ההגדרה "חברה מתחילה". חברה שתיכלל בהגדרה תהיה זכאית להטבה הניתנת היום לחברות מטרה לפי סעיף קטן (ב) של סעיף 20 לחוק, ויחולו עליה סעיפים קטנים (ג) ו-(ד) של אותו סעיף, החלים גם הם על חברות מטרה, וכן כמה הוראות נוספות שמוצע לקבוע רק לעניין חברה מתחילה, כפי שיפורט להלן בדברי ההסבר לפסקה (2)(ה).

על פי המוצע, הקריטריונים שמוצע לקבוע כתנאי להיחשב לחברה מתחילה יהיו כאלה הניתנים לבירור במועד ההשקעה בהגדרתו המוצעת. כך ידעו המשקיעים כבר באותו מועד אם מתקיימים התנאים המזכים אותם בהטבת המס שמעניק חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012, ותובטח הוודאות החשובה למשקיעים בחברות צעירות, הנחשבות כאמור לנושאות סיכון מטבען.

כך למשל, מוצע לקבוע כי חברה מתחילה היא חברה שרואה החשבון שלה אישר כי במועד ההשקעה טרם חלפו 48 חודשים מיום התאגדותה (או שטרם חלפו 12 חודשים מתום תקופת הסיוע שקיבלה החברה במסגרת מסלול שמפעיל המדען הראשי, אם קיבלה סיוע כאמור), וכי היקף המכירות הכולל שלה, הוצאותיה והיקף ההשקעות שנעשו בה מיום התאגדותה עד מועד ההשקעה אינם משמעותיים.

כדי להבטיח שאכן מדובר בחברה העוסקת במחקר ובפיתוח, מוצע לדרוש כי המדען הראשי יאשר, עד מועד ההשקעה, כי 70% לפחות מהוצאות החברה בתקופה שמיום התאגדותה עד מועד ההשקעה הוצאו בקשר למוצר המפותח בחברה וכי המוצר האמור וכל הזכויות הנובעות ממנו נמצאים בבעלות החברה מיום היווצרו. אישור זה יהיה תקף לאותה שנת מס שבה הוא ניתן.

עם זאת, פעמים רבות, מתחיל פיתוח של מוצרים בידי יחידים או בידי גופים מסוימים, שאין להם אינטרס כלכלי לפתח את המוצר לכלל המשק, דוגמת מוסדות להשכלה גבוהה שמטרתם המרכזית היא מחקרית ולא כלכלית, דבר שגורם למשק לאבד הזדמנויות רבות לצמיחה. במטרה לעודד הקמה של חברות מתחילות המבוססות על ידע שפותח במוסדות מחקר או אצל יחידים כאמור, מוצע לקבוע לעניין דרישת הבעלות במוצר, כי החברה תעמוד בדרישה גם אם רכשה או קיבלה את מלוא הזכויות בו לשם פיתוחו, מיחיד שהיה בעל המוצר באופן בלעדי או ממוסד יוצר כהגדרתו המוצעת, שהמוצר היה בבעלותו מיום היווצרו עד העברת מלוא הזכויות בו לחברה. על פי המוצע, "מוסד יוצר" הוא גוף כגון מוסד להשכלה גבוהה או מוסד מחקרי כהגדרתם בסעיף 29(9)

לפקודת מס הכנסה, בית חולים, תאגיד בריאות כהגדרתו בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, חברות העוסקות דרך קבע במסחור ידע שנוצר במוסדות הנזכרים או מינהל המחקר החקלאי שבמשרד החקלאות ופיתוח הכפר. כך, תינתן למשקיעים שישקיעו בחברה מתחילה שרכשה מוצר מגופים אלה לשם המשך פיתוחו, הזדמנות לקבל את הטבת המס.

להגדרה "מועד ההשקעה" –

על פי המוצע, ובהתאם לכך שהשקעה מזכה היא השקעה שבשלה הוקצו למשקיע מניות בחברה, מוצע להגדיר את מועד ההשקעה כמועד שבו שילם המשקיע (לחברת המטרה או לחברה המתחילה, לפי העניין) את סכום ההשקעה המזכה או המועד שבו הקצתה החברה למשקיע את המניות כנגד השקעתו בחברה, לפי המאוחר. הבהרה זו בדבר מועד ההשקעה נועדה להגביר את הוודאות ולמנוע מחלוקות פרשניות.

לפסקה משנה (4)

להגדרות "משקיע" ו-"שותפות בין יחידים" –

סעיף 20 לחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 בנוסחו הנוכחי קובע כי רק השקעה של יחיד (בחברת מטרה) תוכר לצורך הטבת המס שמעניק הסעיף. בכך, מאבדת התעשייה עתירת הידע פוטנציאל השקעה גדול של התאגדויות שונות, שאינן יחידים, אשר בוחרות בשל כך לפנות לאפיקי השקעה אחרים. במטרה לנתב השקעות משמעותיות נוספות לפעילות של חברות עתירות ידע, מוצע לקבוע כי גם השקעה של שותפות תוכר כהשקעה המזכה בהטבות המס שמעניק סעיף 20 לחוק לחברות כאמור. ברם, הואיל ומטרת החוק לעודד השקעות של יחידים ולא של חברות, מוצע לקבוע כי רק שותפות שכל השותפים בה הם יחידים במשך כל תקופת ההטבה, ואשר מטרת הקמתה ופעילותה היא השקעה בחברה אחת שהיא חברת מטרה או חברה מתחילה, שמנהל רשות המסים אישר כי היא עומדת בתנאים אלה, תיחשב למשקיע לעניין מסלולי ההטבות שבסעיף 20 לחוק כנוסחו לפי התיקון המוצע.

לפסקת משנה (5)

לאור הגדרת "מועד ההשקעה", בפסקת משנה (3), מוצע לתקן בהתאם גם את ההגדרה "תקופת ההטבה", שתמנה על פי המוצע שלוש שנות מס החל בשנת המס שבה חל מועד ההשקעה.

לפסקה (2)(ב) עד (ד)

סעיף קטן (ב) של סעיף 20 לחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 קובע את הטבת המס המוענקת היום לגבי השקעה בחברות מטרה ותוענק על פי המוצע גם לגבי השקעה בחברות מתחילות שיעמדו בתנאי הסעיף. סעיפים קטנים (ג) ו-(ד) של הסעיף האמור קובעים הוראות לעניין חישוב סכום ההשקעה המרבי וחישוב רווח הון במכירת מניות, לצורך קביעת ההטבה לפי סעיף קטן (ב). לאור הוספת ההגדרות "חברה מתחילה" ו-"משקיע", מוצע לתקן סעיפים קטנים אלה בהתאם. יובהר, כי בכל מקרה לא תותר למשקיע הוצאה בסכום העולה על 5 מיליון שקלים חדשים בשנת מס.

לאור העובדה שעל פי המוצע גם שותפות בין יחידים יכולה להיחשב למשקיע, מוצע לתקן את פסקה (2) של סעיף קטן (ב) האמור ולדרוש שרק שותפות כאמור שהשותפים בה לא שינו את חלקם במשך כל תקופת ההטבה תיחשב למשקיע לצורך קבלת ההטבה. זאת בדומה להוראת סעיף 20(ב)(2) לחוק הקובעת לגבי משקיע יחיד, כי עליו להחזיק במניות שהוקצו לו בתמורה להשקעתו במשך כל תקופת ההטבה.

כן מוצע להחליף את פסקה (1) של אותו סעיף קטן, הקובעת את הוראת השעה, קרי התקופה שאם שולם במהלכה סכום השקעה מזכה לחברת מטרה, הוא יותר בניכוי בתנאים האמורים באותו סעיף (בפרק זה – התקופה שבהוראת השעה). על פי המוצע תוארך התקופה שבהוראת השעה לגבי חברות מטרה עד יום ג' בטבת התש"פ (31 בדצמבר 2019), ולגבי חברות מתחילות תתחיל התקופה שבהוראת השעה ביום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015) ותסתיים באותו המועד של סיום התקופה האמורה לגבי חברות מטרה. זאת, הואיל ומדובר כאמור במסלול חלופי.

לפסקה (2)(ה)

לסעיף קטן (ה) המוצע

לתעשייה עתירת הידע מאפיינים וצרכים ייחודיים הנובעים מהסביבה הגלובלית המתאפיינת בתחרותיות-יתר ודינאמיות רבה, מגיוון התחומים הטכנולוגיים ומהתלות בתשתיות מתקדמות, שווקים חיצוניים ומקורות מימון זרים. הדינמיות של השווקים הגלובליים והתחרותיות הרבה בתחום עשויות להוביל לשינויים מהותיים ביכולת ההתפתחות של חברות בשלבים שונים ובתחומים שונים ואף לדעיכתן המהירה. כמו כן, עשויים המאפיינים המתוארים לעיל לגרום לכך שבעתיד יידרש שינוי מהיר של הקריטריונים, כך שמשקיעים בקבוצות נוספות של חברות צעירות בתחום התעשייה עתירת הידע יוכלו ליהנות מההטבה. על כן, מוצע לקבוע בסעיף קטן (ה) המוצע, כי שר האוצר רשאי, לאחר שקיבל את חוות דעתו של המדען הראשי, שהוא הגורם המקצועי המוסמך, לשנות בתקנות את התנאים המגדירים מהי חברה מתחילה. עם זאת, כדי להבטיח כי תכלית המסלול המוצע לגבי חברה מתחילה – עידוד השקעות בחברות הנמצאות בשלביהן הראשונים – תישמר, מוצע לקבוע כי גם לאחר שינוי כאמור בתקנות של התנאים לחברה מתחילה, ייכללו בהגדרה זו רק חברות המצויות בשלבי פיתוח או ייצור מוקדמים של מוצריהן.

לסעיף קטן (ו) המוצע

כאמור בחלק הכללי של דברי ההסבר, על פי המוצע נבחנים התנאים להיותה של חברה "חברה מתחילה" במועד ההשקעה, וזאת כדי ליצור וודאות עבור המשקיעים בחברות כאמור לגבי זכאותם להטבה. עם זאת, מוצע לקבוע הוראות שיבטיחו את המשך קיום התנאים האמורים בחברה גם במהלך תקופת ההטבה (ולגבי חלק מהתנאים אף בשנתיים שלאחר תום תקופת ההטבה).

תכלית התיקון המוצע היא כאמור לעודד השקעות בחברות בתחום התעשייה עתירת הידע בישראל. אולם, תעשייה זו נדרשת לעיתים לבצע פעילות מחקרית מחוץ לישראל כדי

לקדם את פיתוח המוצר. לכן, מוצע לקבוע הסדר מאוזן, שעל פיו נדרשת החברה המתחילה להוציא למעלה ממחצית מהוצאותיה בישראל. דרישה זו תיבחן בידי המדען הראשי מדי שנת מס במהלך תקופת ההטבה, וכן פעם נוספת במועד הקובע, שחל על פי המוצע בתום שנתיים מתום תקופת ההטבה (להלן בפרק זה – המועד הקובע). הבדיקה במועד הקובע תתייחס לתקופה של שנתיים מתום תקופת ההטבה או לתקופה שמתום תקופת ההטבה עד למועד שבו הוצא מלוא סכום ההשקעה המזכה, המוקדם ביניהם. בהקשר זה יצוין כי המדען הראשי לא יבחן כאמור חברה שנבדקה לעניין הבעלות על המוצר ולעניין היקף הוצאות החברה בקשר למוצר, לצורך קבלת סיוע במסגרת מסלולי הטבות שמעניק המדען הראשי לחברות מתחילות (ראו לעניין זה גם דברי ההסבר לפסקה (1) בהגדרה "חברה מתחילה"), כאשר נושא זה יוסדר בנוהל שיקבע המדען הראשי לעניין זה.

כמו כן, מוצע כי המדען הראשי יבחן מדי שנת מס אם ממשיכים להתקיים בחברה התנאים הקבועים בפסקה (6) להגדרה "חברה מתחילה". תנאים אלה מכוונים לכך שמההסדר המוצע ייהנו רק חברות שעיקר עיסוקן פיתוח מוצרים ושהמוצרים נמצאים בבעלותן. בנוסף, כדי להבטיח כי ההשקעה בחברה המתחילה תופנה למטרות הראויות, מוצע לקבוע כי המדען הראשי יבחן במועד הקובע אם החברה המתחילה הוציאה עד אותו מועד את מלוא סכום ההשקעה שהושקעה בה, לשם קידום ופיתוח המוצר שבפיתוח. לעניין זה, מוצע להסמיך את המדען הראשי ואת מנהל רשות המיסים לקבוע כללים שיפורסמו ברשומות לעניין סוגי הוצאות שייחשבו לכאלה העונות לדרישה זו.

לסעיף קטן (ז) המוצע

כאמור, לפי ההסדר הקיים לגבי חברות מטרות (בהגדרה "חברת מטרות" שבסעיף 20(א) לחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012), ההחלטה אם השקעה אכן מזכה בהטבת מס עומדת בספק עד לאחר שלוש שנים מיום ביצוע ההשקעה. כך למשל, מתייחס אחד התנאים הקבועים בהגדרה "חברת מטרות" להיקף הוצאות המחקר והפיתוח של החברה בישראל במהלך כל תקופת ההטבה (פסקה (3) להגדרה). כך, ייתכן מצב שבו השקעה של משקיע בשנה הראשונה של תקופת ההטבה שימשה במלואה להוצאות מחקר ופיתוח בחברה, אולם בשנה שלאחר מכן הפסיקה החברה לעמוד בתנאי ולכן תישלל זכאותו של המשקיע להטבה שאותה תכנן לקבל. ברי כי מצב זה אינו אופטימלי מבחינת הוודאות למשקיעים.

לכן, מוצע לקבוע, לגבי חברה מתחילה, מנגנון שונה שינתק את הזיקה בין התנהלות החברה ובין האפשרות שתישלל ההטבה מהמשקיע. כך, מוצע לקבוע כי במקרה שבו החברה לא עומדת בתנאי מהתנאים הקבועים בסעיף 20(ו)(1) או 20(ב)(2) המוצע (קרי התנאים המהותיים שבפסקה (6) להגדרה "חברה מתחילה" והתנאי של היקף השקעות בישראל), היא תהיה חייבת במס על מלוא סכום ההשקעה המזכה שהושקעה בה. אם תפר החברה את התנאי הקבוע בסעיף 20(ו)(2)(א) המוצע, שעניינו חובת החברה להוציא את מלוא סכום ההשקעה המזכה עד למועד הקובע לצורך קידומו ופיתוחו של המוצר בפיתוח,

תהיה החברה חייבת במס על ההפרש בין הסכום שהושקע בה לסכום שהוציאה בהתאם לתנאי הסעיף האמור.

לסעיף קטן (ח) המוצע

הואיל וההטבה הכלולה בהסדר המוצע לעניין חברה מתחילה היא הטבת מס, מוצע לקבוע כי אם מצא המדען הראשי כי חברה מתחילה הפרה את התנאים הקבועים בחוק, כאמור בסעיף קטן (ז) המוצע, יודיע על כך למנהל רשות המיסים, שבסמכותו לפעול לשם הוצאת שומה לחברה וגביית חובות החברה כאמור בחוק.

לסעיף קטן (ט) המוצע

הואיל ומדובר בחקיקה המעניקה הטבות מס, מוצע להבהיר כי יחולו הוראות פקודת מס הכנסה לעניין שומה וגבייה. לפי אותן הוראות, יוכל מנהל רשות המיסים לקבוע שומה לחברה בשל הפרת התנאים (כאמור בסעיף קטן (ז) המוצע) ולפעול לגביית חוב מס ככל שיווצר.

לסעיף קטן (י) המוצע

ייתכנו מקרים שבהם משקיע ייהנה פעמיים מהשקעתו בחברה – הן בדרך של קבלת הטבת מס על פי החוק, והן בדרך של קבלת הטבה נוספת מהחברה שבה השקיע. מצבים אלה עשויים לקרות, למשל, אם המשקיע הוא גם עובד החברה. משקיע-עובד כאמור עשוי לבקש לנכות את סכום השקעתו בחברה מהכנסתו החייבת (שמקורה בשכרו בגין עבודתו בחברה), ובכך למעשה לחמוק מתשלום מס הכנסה כדין. מצב זה ייתכן ביתר שאת לגבי משקיעים בחברות מתחילות, בשל פערי הכוחות המובנים ביחסים שבין משקיעים אלה לבין החברות המתחילות הזקוקות בדחיפות למשאבים לקידום פעילותן.

לאור האמור, מוצע לקבוע כי כל סכום שקיבל משקיע מחברת המטרה - בתקופה המתחילה במועד ביצוע ההשקעה ועד תום תקופת ההטבה, או מהחברה המתחילה – בתקופה שממועד ההשקעה עד המועד הקובע, לא ייכלל בסכום ההשקעה המזכה שממנו נגזרת הטבת המס. עם זאת, מוצע להחריג מהוראה זו דיבידנד שמחלקת החברה, שכן דיבידנד מחולק בשל השקעה במניות.

לפסקה (3) כדי לאפשר את ביצוע החוק המוצע כראוי, מוצע להוסיף לחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 את סעיף 20א כנוסחו המוצע, אשר מסמיך את המדען הראשי או עובד משרד הכלכלה שהמדען הראשי הסמיכו לכך, לדרוש מחברת מטרה או מחברה מתחילה למסור לו כל מסמך או ידיעה הנחוצים לו לשם מילוי תפקידיו לפי פרק ז' לחוק.

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 2090 של הממשלה מיום 07.10.2014 .

2090. עידוד השקעה בחברות צעירות - תיקון פרק ז' לחוק המדיניות הכלכלית
לשנים 2011-2012 שכותרתו תעשייה עתירת ידע (הוראת שעה)

מ ח ל י ט י ם, לאחר את החלטת ועדת השרים לענייני חקיקה מיום
5.10.2014 שאישרה את טיוטת חוק התכנית הכלכלית לשנת 2015 (פרק:
תעשייה עתירת ידע – הוראת שעה) ולשלבה במסגרת חוק התכנית
הכלכלית לשנת 2015.

מזכירות הממשלה

החלטה מספר חק/1121 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 05.10.2014 .

חק/1121. טיוטת חוק התכנית הכלכלית לשנת 2015 (פרק: תעשייה עתירת ידע -
הוראת שעה)

מ ח ל י ט י ם, לאשר את טיוטת חוק התכנית הכלכלית לשנת 2015 (פרק:
תעשייה עתירת ידע – הוראת שעה), המצורפת (דפים ...).

טיוטת חוק

הצעת חוק התוכנית הכלכלית לשנת 2015 (פרק __: תעשייה עתירת ידע – הוראת שעה)

תיקון חוק 1. בחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 (תיקוני חקיקה), המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 התשע"א-2011 -

(1) בסעיף 19(א), אחרי ההגדרה "חוק לעידוד מו"פ" יבוא:

"המדען הראשי" המדען הראשי במשרד הכלכלה;" ;

(2) בסעיף 20 -

(א) בסעיף קטן (א) -

(1) במקום ההגדרה "השקעה מזכה" יבוא:

"השקעה מזכה" - השקעה במזומן של משקיע בחברת

מטרה או בחברה מתחילה בשנת מס כלשהי, אשר

בשלה הוקצו לו מניות בחברת המטרה או בחברה

המתחילה, לפי העניין;" ;

(2) בהגדרה "חברת מטרה" -

(א) בפסקה (2), במקום "היחיד" יבוא "המשקיע" ;

(ב) בפסקה (4), במקום "בשנה שבה שולם סכום

ההשקעה המזכה" יבוא "בשנה שבה חל מועד ההשקעה" ;

(3) אחרי ההגדרה "חברת מטרה" יבוא:

"חברה מתחילה" - חברה שהתאגדה בישראל

ושהשליטה על עסקיה וניהולם מופעלים בישראל,

שמתקיימים לגביה כל אלה:

(1) במועד ההשקעה טרם חלפו 48 חודשים מיום התאגדות החברה, ואם החברה קיבלה סיוע במסגרת מסלול שמפעיל המדען הראשי, המיועד לסיוע לחברות מתחילות ואשר הממונה על התקציבים במשרד האוצר ומנהל רשות המסים אישרו כי ייעודו כאמור - טרם חלפו 12 חודשים מתום תקופת הסיוע במסגרת המסלול האמור או 48 חודשים מיום התאגדות החברה, לפי המאוחר;

(2) היקף המכירות הכולל של החברה מיום התאגדותה עד למועד ההשקעה לא עלה על ארבעה וחצי מיליון שקלים חדשים, והיקף המכירות בכל אחת משנות המס שקדמו למועד ההשקעה לא עלה על שני מיליון שקלים חדשים; לעניין זה יראו חלק משנת מס כשנת מס;

(3) סך כל הוצאות החברה מיום התאגדותה עד למועד ההשקעה לא עלה על שנים עשר מיליון שקלים חדשים, וסך כל הוצאותיה בכל אחת משנות המס שקדמו למועד ההשקעה לא עלה על שלושה מיליון שקלים חדשים; לעניין זה יראו חלק משנת מס כשנת מס;

(4) היקף ההשקעות בחברה וההלוואות שניתנו לה מיום התאגדותה עד למועד ההשקעה, ובכלל זה סכום ההשקעה המזכה, אינו עולה על שנים עשר מיליון שקלים חדשים;

(5) רואה החשבון של החברה אישר כי מתקיימים בחברה, במועד ההשקעה, התנאים שבפסקאות (1) עד (4);

(6) עד במועד ההשקעה התקבל אישור המדען הראשי לאותה שנת מס, כי מתקיימים בחברה, שניים אלה:

(א) 70% לפחות מהוצאות החברה בתקופה שמיום התאגדותה עד יום ההשקעה, הוצאו, במישרין או בעקיפין, בקשר למוצר המבוסס על מחקר ופיתוח שבוצעו בחברה (בסעיף זה - המוצר בפיתוח);

(ב) המוצר בפיתוח וכל הזכויות הנובעות ממנו הם בבעלות החברה מיום היווצרו;

לעניין זה, רכשה או קיבלה החברה את מלוא הזכויות במוצר מאחד מאלה לשם המשך פיתוחו של המוצר, יראו את החברה כאילו עמדה בתנאי האמור מתקיים בה התנאי האמור בפסקת משנה זו:

(1) יחיד שהמוצר, טרם העברת הזכויות בו, היה בבעלותו באופן בלעדי מיום היווצרו עד העברת מלוא הזכויות בו לחברה;

(2) מוסד יוצר שהמוצר, טרם העברת הזכויות בו, היה בבעלותו מיום היווצרו עד העברת מלוא הזכויות בו לחברה;

לעניין זה, "מוסד יוצר" - כל אחד מאלה:

(1) מוסד להשכלה גבוהה או מוסד מחקרי כהגדרתם בסעיף 9(29) לפקודה, או חברת מסחר ידע העוסקת דרך קבע במסחר ידע שנוצר בגופים במוסדות אלה;

(2) בית חולים או תאגיד בריאות כהגדרתו בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, או חברה העוסקת דרך קבע במסחר ידע שנוצר במוסדות אלה;

(3) מינהל המחקר החקלאי שבמשרד החקלאות ופיתוח הכפר;

"מועד ההשקעה" - המאוחר מבין אלה:

- (1) המועד שבו המשקיע שילם לחברת המטרה או לחברה המתחילה את סכום ההשקעה המזכה;
- (2) המועד שבו הקצתה חברת המטרה או החברה המתחילה למשקיע את המניות כנגד השקעתו בחברה;
- "מוצר" – כהגדרתו בחוק לעידוד מו"פ;
- "משקיע" – יחיד או שותפות בין יחידים;
- (4) אחרי ההגדרה "קרוב" יבוא:

"שותפות בין יחידים" – שותפות אשר השותפים בה במשך כל תקופת ההטבה הם יחידים, אשר הוקמה ופועלת לשם השקעה ייעודית בחברה אחת בלבד שהיא חברת מטרה או חברה מתחילה ושמנהל רשות המסים אישר כי מתקיימים בה התנאים האמורים בהגדרה זו;

- (5) בהגדרה "תקופת ההטבה", במקום "שבה סכום ההשקעה המזכה שולם לחברת המטרה" יבוא "שבה חל מועד ההשקעה";
- (6) אחרי ההגדרה "תקופת ההטבה" יבוא:

"המועד הקובע" – שנתיים מתום תקופת ההטבה;";

(ב) בסעיף קטן (ב) –

- (1) ברישה, אחרי "חברת מטרה" יבוא "או חברה מתחילה", ובמקום "ליחיד" יבוא "למשקיע";
- (2) במקום פסקה (1) יבוא:

"(1) מועד ההשקעה חל, לגבי חברת מטרה - בתקופה שמיום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011) עד יום כ"ד בטבת התשע"ט (31 בדצמבר 2019), ולגבי חברה מתחילה - בתקופה שמיום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015) עד יום כ"ד בטבת התשע"ט (31 בדצמבר 2019);";

- (3) בפסקה (2), במקום "היחיד" יבוא "המשקיע", אחרי "בחברת המטרה" יבוא "או בחברה המתחילה, לפי העניין" ובסופה יבוא "ואם המשקיע הוא שותפות של יחידים – השותפים לא שינו את חלקם בשותפות במשך כל תקופת ההטבה";

(ג) בסעיף קטן (ג), במקום "היחיד בחברת המטרה" יבוא "המשקיע בחברת המטרה או בחברה המתחילה, לפי העניין", ובסופו, במקום "בחברה" יבוא "בחברת המטרה או בחברה המתחילה, לפי העניין".

(ד) בסעיף קטן (ד), במקום "חברת המטרה בידי יחיד" יבוא "חברת המטרה או החברה המתחילה, לפי העניין, בידי משקיע"

(ה) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ה) שר האוצר, לאחר קבלת חוות דעתו של המדען הראשי, רשאי, בתקנות, לשנות את התקופה הקבועה בפסקה (1) בהגדרה "חברה מתחילה" שבסעיף קטן (א), וכן את הסכומים הקבועים בפסקאות (2) עד (4) להגדרה האמורה, ובלבד שגם לאחר השינוי כאמור ייכללו בהגדרת חברה מתחילה רק חברות עתירות ידע הנמצאות בשלבי פיתוח או ייצור מוקדמים של מוצגיהן.

(ו) השקיע משקיע בחברה מתחילה, השקעה מזכה, יבחן המדען הראשי -

(1) מדי שנה שנת מס עד תום תקופת ההטבה - אם

2. נמנים שניים אלה ממשיכים להתקיים בחברה

3. נמנים שניים אלה בחברה מתחילה" שבסעיף

4. אם, וכן אם יותר מ- 50% מהוצאות החברה, בשנת

5. ולגביה נערכת הבחינה, הוצאו בישראל;

(א) בחברה ממשיכים להתקיים התנאים

שבפסקה (6) להגדרה "חברה מתחילה" שבסעיף

קטן (א);

(ב) יותר מ- 50% מהוצאות החברה, באותה

שנת מס, הוצאו בישראל;

(2) במועד הקובע - אם מתקיימים שניים אלה:

(א) מלוא סכום ההשקעה המזכה שהושקעה

בחברה הוצא בידי החברה עד המועד הקובע

במישרין לשם קידומו ופיתוחו של המוצר בפיתוח;

המדען הראשי ומנהל רשות המסים רשאים לקבוע

בכללים שיפורסמו ברשומות סוגי הוצאות שיראו

אותן כהוצאות שמתקיימות לגביהן הוראות פסקה

זו.

(ב) יותר מ- 50% מהוצאות החברה בתקופה הנוספת, הוצאו בישראל; לעניין זה, "התקופה הנוספת" - התקופה שתחילתה באותה תקופת ההטבה וסיומה במועד הקובע, ואם מלוא סכום ההשקעה המזכה שהושקעה בחברה הוצא בידי החברה לפני המועד הקובע - שסיומה במועד שבו הוצא מלוא הסכום כאמור.

(ז) מצא המדען הראשי בבחינה לפי סעיף קטן (ו) כי לא מתקיים בחברה מתחילה תנאי מהתנאים המפורטים באותו סעיף קטן (להלן סעיף קטן זה - ההפרה), תהיה החברה חייבת במס על ההפרה להלן, לפי העניין, הפרש ההוצאות בשיעור הגבוה ביותר הקבוע בסעיף 121 לפקודה, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בפקודה מהמועד שבו מצא המדען הראשי כי התקיימה הפרה עד מועד התשלום בפועל. הפרש ההוצאות - הפרש שבין סך כל ההשקעה המזכה שהושקעה בחברה לבין החלק מסכום ההשקעה המזכה שהוצא בחברה כאמור בסעיף קטן (ו) או (2).

(1) על אף האמור בפסקה (1), מצא המדען הראשי כי מתקיים בחברה מתחילה התנאי האמור בפסקה (2) להגדרה "חברה מתחילה" שבסעיף קטן (א), או מצא המדען הראשי כי הפרת תנאי מהתנאים שבסעיף קטן (ו) או (2) (ב) - מלוא סכום תהיה החברה חייבת במס ההשקעה המזכה שהושקעה בחברה, בשיעור הגבוה ביותר הקבוע בסעיף 121 לפקודה, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בפקודה מהמועד שבו מצא המדען הראשי כי התקיימה הפרה עד מועד התשלום בפועל.

לעניין הפרת התנאי שבסעיף קטן (ו) או (2) (א) - סכום ההפרה שבין מלוא ההשקעה המזכה שהושקעה בחברה לבין החלק מסכום ההשקעה המזכה שהוצא בידי החברה עד המועד הקובע כאמור באותו סעיף קטן.

(ח) מצא המדען הראשי כי התקיימה הפרה, כאמור בסעיף קטן (ז), יודיע על כך מיד למנהל רשות המסים;

על חוב החברה לפי סעיף קטן (ז) יחולו הוראות פקודת מס
 חברה תפקודה לעניין שומה וגבייה וכן פקודת המיסים
 (1997).

(ט) קיבל המשקיע מחברת המטרה במהלך התקופה שממועד
 ההשקעה עד תום תקופת ההטבה, או קיבל-המשקיע מהחברה
 המתחילה, פי העניין, במהלך התקופה שממועד ההשקעה עד
המועד הקובע, סכום כלשהו, במישרין או בעקיפין, למועד
דיברנו החברות, התשנ"ט-1999, יופחת הסכום
 האמור מחישוב סכום ההשקעה המזכה לעניין סעיף זה.
הוראות פי קטן זה לא יחולו לעניין דיברנו בהגדרתו בחוק
החברות התשנ"ט-1999;

(ו) הפסיקה חברה מתחילה את פעילותה לפי כל דין, לפני המועד
הקובע, פי המועד הקובע לגביה לעניין סעיף זה - המועד שבו
הפסיקה הפעילות;

(3) אחרי סעיף 20 יבוא:

"מסירת ידיעות 20א. המדען הראשי, או מי שהוא הסמך לכך מבין
 ומסמכים עובדי משרד הכלכלה, רשאי לדרוש מחברת מטרה
 או מחברה מתחילה למסור לו כל ידיעה ומסמך
 הדרוש לו לשם מילוי תפקידיו לפי חוק זה."